Ankenævnet for Forsikring

909/13

Den 18. februar 2013 blev i sag nr. 82.802:

xxxxx xxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren havde forsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i AP Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har ophævet forsikringen med tilbagevirkende kraft til tegningstidspunktet og har afvist at yde forsikringsdækning for et anmeldt tab af erhvervsevne.

Selskabet har henvist til, at klageren afgav urigtige oplysninger i forbindelse med tegningen af forsikringen.

Det fremgår af sagen, at klageren tegnede forsikringen gennem sin sparekasse. I forbindelse med tegningen af forsikringen underskrev klageren den 1/12 2006 en helbredserklæring. I erklæringen har klageren svaret nej til spørgsmålet (spørgsmål 1) om, hvorvidt han inden for de sidste 10 år har konsulteret, været undersøgt eller behandlet hos en læge, speciallæge, psykiater, psykolog, psykoterapeut, kiropraktor, fysioterapeut, anden behandler herunder alternativ behandler. Endvidere har han svaret nej til spørgsmålet (spørgsmål 3) om, hvorvidt han inden for de sidste 10 år har været henvist til laboratorium, ambulatorium eller andet behandlingssted, herunder røntgenklinik og fysiurgiskklinik. Han har endvidere svaret nej til spørgsmålet(spørgsmål 5) om, hvorvidt han aktuelt eller inden for de sidste 10 år har haft sygdomme i eller gener (smerter eller ubehag) fra nakke, ryg, lænd, herunder diskusprolaps, lumbago, whip-lash, muskel-

spændinger mv. Endelig har klageren svaret nej til spørgsmålet (spørgsmål 6) om, hvorvidt han aktuelt eller inden for de sidste 10 år har haft sygdomme i eller gener (smerter eller ubehag) fra skuldre, arme, albuer, hænder, hofter, bækken, ben, knæ eller fødder, herunder også led- og gigtlidelser. Det fremgår endvidere af helbredserklæringen, at klageren har oplyst (spørgsmål 2), at han var indlagt på et sygehus i 2003 på grund af mavepine.

Den 18/8 2011 modtog selskabet klagerens ansøgning om invalidepension. I forbindelse med behandlingen af ansøgningen indhentede selskabet klagerens lægelige oplysninger. Af de lægelige oplysninger fra hans egen læge fremgår bl.a.:

"05-10-97 : Bosnier. 31.7.92 i Sarajevo såret af granat. Lå 44 dage på sygehus.
Arbejder som autolakerer. Kommer p.g.a. konstante smerter i begge sider af lænden. Ikke feber. Urin: i.a.
Obj. us. bekræfter at det drejer sig om /lumbago/
Alm. vejledning rp Ibureumin 600 mg XXX JS

20-03-98 :
Arbejder som autolakerer. For måske 7 mdr siden ramt af 1 1/2 kg tung hammer mod venstre knæ. Får siden af og til ondt i knæet og føler det vil svigte. Ikke tendens til at knæet låser el. hæver.
Obj: i.a. …

17-04-98 rtg. af ve. knæ: fremmedlegemer i bløddelene (såret af granat 1992

24-06-98 : svar på rtg. Da han ingen særlige gener har, skal der ikke ske yderligere. …

29-09-98 Såret af granatsplinter 31.7.92. Man lod en granatsplint sidde i ve. lunge. Ar ved bageste ve. axillærfold.
Har nu haft smerter ved vejrtrækning. Bange for at granatsplinten flytter sig.

For 1 1/2 måned siden ildebefindende under badning. Følte han ikke kunne luft og fik koldsved.
Stet.p. et c.: i.a. men han tør ikke rigtig ånde dybt.
rtg. af thorax …

29-09-98 dg. af thorax: 5 x 4 mm stort fremmedlegeme (granatsplint) 4,5 cm bag stemum og 3 cm fra Th7 på ve, side.
…
20-09-99 sidste 1,5 mdr. intermit. vejrtrækningsprobl. med "hylende"
resp. måske forlænget expir, har angiveligt besvær med at komme af med luften ved expiration. De sidste 2 dage vågnet om natten med disse sympt.
ingen temp.stigning el. hoste.
Hbg:9,3 CRP: 10 LFU: i.a.
Har mistanke om det erastma, prøver derfor
Rp. Inh. Ventoline 0,1mg/dosis 1-2, pust ved anfald
Kontr. Om 14 dage

…
22-03-00 : peak flow 600. Har ikke købt ventoline, for han mente ikke det var astma, han havde.
Kontakter p.g.a. 'myrekryb' i højre lunge
Stet.p.: stenosebrum på hø lunge, men også rhonchi på venstre henv. til rtg. af thorax
Han arbejder som autolakerer. Døjer med kvalme og manglende appetit Har tabt 6-7 kg.
Urinstix: i.a. Palpation af abdomen: i.a. …

24-03-00 : Fået mere ondt i højre side af thorax.
Stet.p. i dag normal. Intet synligt vejrtrækningsbesvær. Ikke ømhed ved columna. Ikke umiddelbart nogen forklaring på hans gener
rp Tramadol loo mg (får nogle) JS
27-03-00 : BT 105/60. Puls 84/min. Blev meget søvnig og utilpas af Tramadol.

13-04-00 do. af thorax: uændret fra 29.9.98 (5 x 4 mm metaltæt fremmedlegeme bag sternem ved underkanten af ve. hilus)

05-07-00 : Skal køre til Kroatien i næste uge, når han får ferie.
Har ordnet loft i sit hus. Nu ondt i thorax og lænd + hoste. Føler han er ved at blive syg, ønsker antibiotika
rp Primcillin 800 mg x 3 XX
og for smerter Ibureumin 600 mg XXX
Har sår på volarsiden af venstre hånd. Krigsskade fra 1992. Sensibiliteten i ve. 5. finger angives normal, men nedsat eller væk i de øvrige fingre på ve. hånd. Tydelig atrofi af tommelens muskulatur
henvisning til håndkir. vurdering …

16-08-00 : Under ferie i Bosnien fik han forværrede smerter i lænden. En skolekammerat som er læge lavede en ultralydsscanning som skal have vist noget forkert ved højre nyre (beskrives som dobbeltanlæg og nyregrus) Urinundersøgelse og blodprøver var i.a., hvad de også altid har været her.
henv. til i.v.urografi i …
hvor ventetiden skulle være ca. 1 uge JS

23-08-00 : TK Har fået indkaldelse til … om 14 dage. Har aktuelt ikke symptomer. …

30-08-00 : Mødte i dag forgæves til i.v. urografi i …, men lægen var syg, så undersøgelsen blev ikke til noget.
Utilpas mens han kørte tilbage. Fastende. Kan ikke præstere urinprøve her. Er øm i højre nyreloge. Svimmel og utilpas.
Jeg vælger at indlægge ham akut kir. afd. …
obs urolithiasis dxt. I hydronefrosis dxt.
i håb om at man kunne lave et rtg.oversigtsbillede af nyreregioner i dag, evt. ULS. Hgb lo,4 mmol. SR 2. …
Hoster. Har hostet de sidste 2 mdr.
i.v.uroarafi: intet sikkert abnormt

13-09-00 : BT 105/70 72/min. Stadig tendens til rygsmerter, men jeg opfatter det som muskulært. …

15-12-00 : TK sønner har 'influenza'

05-07-01 : Rygsmerter i 3 dage. Skal på ferie og skal køre 2000 km. Ingen radierende sympt. Obj: de små rygmuskler i den thoracolumbale overgang findes spændte og ømme, ellers normal rygus. ingen ømhed i nyreloger. Konk. muskelinfiltrationer. Tilrådes fys.
rp. Ibureumin 600 mg x 2-3 …

15-08-2002 Kons./Besøg
Henvender sig p.g.a. migræne. Pt. har for et par år siden haft noget lign. Han arbejder som autolakerer og i de sidste - 3 dage med høj luftfugtighed, har haft tiltagende gener. Nu til morgen er hans hovedpine meget værre.
Han kan ikke bøje sig frem uden at der jager i hans pande og ved øjne.
Obj: neurologisk ingen udfald.
BT ca. 150 med normal regelm. puls 78. Sygemelding og hvile med rigelig væskeindtagelse. Han har migrænemedicin med fra Bosnien, som han administrerer selv. Genhenvender sig ved manglende forbedring om et par dage.
…
16-10-2002 Esbjerg. Rtg. af hø.fod
Andre diagnoser og operationer under besøget
Undersøg. 16-10-02: UXRG50 Røntgenundersøgelse af fod og tæer
16-10-02: TUL1 højresidig
Røntgenundersøgelse af højre fods I. tå viser ingen tegn til friske frakturer. Der er en cyste i capitulum metatarsalis I og en uregelmæssighed i basis af yderphalanx, sidstnævnte kunne eventuelt være følger efter tidligere fraktur, eller alternativt nok en anatomisk variation.
RD: I.a. - se iøvrigt tekst … /el 17. oktober 2002
…
16-10-2002 Sår/snit
Diagnoser
S18 Sår/snit

Kontakt tekst
Har fået en tung ting ned over hø. storetå, hvor han har fået et lille kontusionssår og jeg kan ikke helt udelukke fraktur, så jeg henv. ham til dg. og skadestuen.
EB/kb

23-10-2002 suturfi. Hollywood bandage fjernes fra hø. storetå og den enlige sutur yderst i tåen fjernes. Går stadig besværet, så 3-4 ugers sygemelding må være rimelig Der er hæmatom under proximale halvdel af negl, men ikke tegn til infektion. JS
…
02-04-2003 Ondt i de store led, symmetrisk.
Obj: i.a. blodprøver
tager Paracetamol p.n. JS

09-04-2003 blodprøver normale. Prøver Bonyl 500 mg XXV …

19-05-2003 TK kvalme og opkastn.
lyder som virusinfektion. Se an 1-2 dage JS
…
13-11-2003 haft ondt ned i begge sider af underlivet.
taget penicillin i 3 dage, havde nogle liggende.
Afføring angives normal. Har måske skullet lidt hyppigt af med vandet
Urinstix:i.a. Expl. rect. i.a.
Mere øm når han skal sidde end stå, men her rimelig upåvirket se an
Puls i.a. …

5. 82.802

04-12-2003 Henvisning til … Sygehuse

04-12-2003 obs appendicit
Fra i går ved 5-6 tiden været øm til højre for navlen med nærmest konstant smertefornemmelse ned i hø. fossa iliaca. Vandladning og afføring angives normal og han har kunnet spise normalt.
Findes dog påfaldende øm i højre side af abdomen, lidt vekslende men både under hø. ribbensrand og til højre for umbilicus og nedefter.
Ikke perkussionsømhed el. meteorisme, men ret svage tarmlyde.
Han var vågen i nat nogle gange, havde da ondt, men faldt i søvn igen.
CRP 8. Urinstix:i.a.

04-12-2003 Abdominalia
… SYGEHUS Indlagt 04-12-03
KIRURGISK Udskrevet 04-12-03
…
Aktionsdiagnose DZ039 Obs på grund af mistanke om ikke spec sygdom eller tilstand
Pt. indl. med abdominalia. Pt. går hjem efter journaloptagelse i modtagelsen
med mulighed for genindlæggelse indenfor 24 timer, hvis symptomerne forværres.
…
16-09-2005 nær besvimet i går
faldt om og blev liggende 10 min. men var ikke bevidstløs.
Haft ondt i hø. side af abdomen. Afføring og vandladning:i.a.
Har været på arbejde (pladesmed), tog fri for at blive undersøgt.
BT 100/60. Puls rglm. 76/min. urin:i.a.
EKG i.a. hb 9,4 mmol CRP 8 BS 4,2 se-K mm
kontrol 21.9. og bfodpr.svar
…
30-05-2006 abd.smerter
ondt i hø. flanke, særlig hø. fossa iliaca. Ingen udfyldninger.
Urinstix: i.a. Crp og hb i.a. fæces for blod js
Det har stået på i længere tid, kommer når han løfter noget el. bøjer sig.
Ryg umiddelbart i.a..
Vandladning og afføring angives normal …"

I brev af 27/6 2012 til nævnet har klagerens advokat henvist til sit brev af 24/5 2012 til selskabet, hvoraf bl.a. fremgår:

"Ad forholdene ved indgåelse af pensionsaftalen
Min klients mangeårige rådgiver, …, var ansat i … Sparekasse i ... Hun har kendt familien meget længe, da hun fik dem som kunde i banken 2-3 år efter de kom til Danmark, som følge af krigen i det tidligere Jugoslavien.

… vidste som [klagerens] bankrådgiver, og som ven af familien, at [klageren] havde været i krig i bl.a. Bosnien. Hun vidste også, at han havde været såret, og at han havde granatsplinter i kroppen. Dog var hun af den opfattelse at der rent lægeligt ikke skulle ske yderligere for så vidt angår granatsplinterne, da min klient havde oplyst dette.

… vidste, som følge af ovenstående, at [klageren] var blevet undersøgt grundigt rent lægeligt, og at der ikke var mere at gøre ved granatsplinterne.

Hun vurderede dog ikke at dette forhold havde betydning for [klagerens] muligheder for at passe sit job, da han kontinuerligt havde gjort dette siden sin ankomst til Danmark. Han var endvidere fuldt arbejdsdygtig også pr. 1. januar 2007. …

Disse fakta er vigtige, da det var … som indgik pensionsaftalen med [klageren] i december 2006, og på Deres vegne.

… overværede naturligvis udfyldelsen af helbredserklæringen, og min klient spurgte til råds om udfyldelsen heraf. Min klient gav i helbredserklæringen samtykke til at der kunne indhentes supplerende oplysninger om hans helbred.

Ad afkald på risikooplysninger

Vurderingen af hvorvidt det var nødvendigt med indhentelse af supplerende oplysninger om [klageren] eller ej påhvilede Dem, og på baggrund af sagens faktiske omstændigheder som oplyst af min klient.

Når De som forsikringsselskab var bekendt med de ovennævnte forhold, og afviste at undersøge dette nærmere, da har De givet accept af at indgå pensionsaftale på disse vilkår.

Fakta er at De på aftaletidspunktet var vidende om, at 1) min klient havde været i krig i Bosnien, og 2) var blevet alvorligt såret med den følge at han havde granatsplinter i kroppen. Han overlevede krigen, og granatsplinterne forholdt sig i ro, så han kunne passe sit arbejde. Dette var De også vidende om.
…
Ad hævdede urigtige oplysninger

De oplysninger som, efter Deres opfattelse, er urigtige, fremgår af Deres brev af 6. december 2011. Det er bl.a. lægekonsultationer for lænde-/ryggener som blev behandlet med smertestillende medicin. Desuden er det vejrtrækningsbesvær, brystsmerter og røntgen af granatsplinter i 1998 - 2000.

Det er korrekt at min klient har været ved lægen i perioden 1996 - 2006, jf. hans journal.

Dog er der ikke tale om forhold som burde være blevet oplyst til Dem.

De hævder at der bestod et medicinforbrug som burde være oplyst. Den smertestillende medicin, Ibureumin 600 mg. blev givet til [klageren] af hans egen læge mod hovedpine i forbindelse med en kraftig forkølelse den 6. juni 1999. Det er et lægemiddel som bl.a. bruges mod svage smerter.

Der har været tilfælde hvor [klageren] har søgt egen læge i forbindelse med smerter i ryggen eller lænden. Der er ikke konstateret noget alvorligt, og hans egen læge har bl.a. vurderet det som værende muskelsmerter. I øvrigt har min klient haft fysisk arbejde, og han har ikke været opmærksom på at disse lægekonsultationer skulle oplyses i helbredserklæringen. Dette da smerterne ikke gav anledning til at han ikke kunne passe arbejde som hidtil. [Klageren] har i det hele ikke haft nævneværdigt fravær fra sin arbejdsplads.

De var enig i at [klageren] pr. 1. januar 2007 var fuldt arbejdsdygtig, jf. bilag 1 og bilag 2.

[Klageren] oplyste i helbredserklæringen, at han i 2003 var indlagt med mavepine. Dette var på … Sygehus den 4. december 2003 til undersøgelse for blindtarmsbetændelse, og da han havde svære mavesmerter. Han blev dog udskrevet igen, og kom sig helt over smerterne.

Desuden har der været undersøgelser af min klient i forbindelse med granatsplinterne, men som nævnt, var dette forhold oplyst til …, og rent lægeligt var det vurderet at der ikke skulle ske yderligere.

I det hele finder jeg ikke at min klient har afgivet urigtige oplysninger om sit helbred.

Ad forsikringsaftaleloven

Forsikringsaftaleloven finder anvendelse for nærværende sag. Det fremgår af lovens § 9, stk. 1, at De ikke kan gøre gældende, at der er afgivet urigtige oplysninger, når De var eller burde være vidende om de rette forhold. Desuden kan De ikke gøre bestemmelsen gældende, hvis forholdet der hævdes angivet urigtigt var uden betydning eller har ophørt med at have betydning.

…, som indgik pensionsaftalen på Deres vegne, var vidende om flere af de forhold De nu gør gældende at De ikke var bekendt med.

De psykiske forhold som har med min klients krigsdeltagelse at gøre er først blevet aktuelle på et meget sent tidspunkt, og formentlig udløst af hans arbejdsskade i 2010.

De fysiske forhold med min klients granatsplinter i henholdsvis knæ og lunger var Dem bekendt, og derfor kan forholdet ikke tillægges min klient skadevirkning.

Granatsplinterne er ikke årsag til at min klients helbred er forværret væsentligt, og til at han er sygemeldt og uarbejdsdygtig.

I øvrigt er de forhold min klient har været undersøgt for uden betydning for hans mulighed for at opnå dækning på normale vilkår. Der er tale om bl.a. mindre arbejdsskader med tab af tung ting over storetåen, snitsår ved brug af maskiner, hovedpine og savsmuld i øjet.

Såvel forsikringsaftaleloven som retspraksis understøtter, at De ikke kan påberåbe Dem denne bestemmelse i forsikringsaftaleloven.
…
Min klient har formentlig tabt erhvervsevnen, og som følge heraf er han berettiget til udbetaling i henhold til pensionsaftale med Dem med virkning fra år 2010."

I brev af 6/7 2012 til nævnet fra selskabet hedder det bl.a.:

"På baggrund af de lægelige oplysninger, finder AP Pension, at klager ved besvarelsen af helbredserklæringen burde have svaret **ja** på spørgsmålene 1, 3, 5 og 6 samt oplyst om ovenstående helbredsforhold, herunder hyppige lænderygsmerter, længerevarende vejrtrækningsbesvær (astma), granatsplinter i venstre knæ og i brystkassen. Henset til frekvensen af lægebesøg og karakteren af lidelserne, må det efter vores opfattelse i hvert fald kunne tilregnes klager som uagtsomt, at de korrekte fakta ikke er oplyst. De oplysninger, som klager afgav på tegningstidspunktet, og som har dannet grundlag for, at AP pension har antaget forsikringerne på normale vilkår, er således ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Helbredsoplysningerne har været forelagt AP Pensions lægekonsulent, der har vurderet, at såfremt ovenstående oplysninger havde foreligget på tegningstidspunktet, ville AP Pension have afvist at tegne Gruppeinvaliderente i henhold til AP Pensions tegningsregler. Med henvisning hertil fastholder AP Pension, at selskabet har været berettiget til at gøre reglerne om urigtige oplysninger i forsikringsaftalelovens §§ 4-6 gældende, og dermed berettiget til at annullere forsikringen.

Klagers advokat anfører, at AP Pension var bekendt med klager helbredsforhold ved tegningen af forsikringen, idet en ansat (…) i sparekassen var bekendt med, at klager havde granatsplinter i kroppen. Yderligere gør han gældende, at han ikke var opmærksom på, at han skulle oplyse om lægekonsultationer vedrørende sin ryg.

Ved udfyldelse af en helbredserklæring skal alle spørgsmål besvares udtømmende, hvorefter selskabet vurderer, hvorvidt forsikringen kan antages ud fra de foreliggende helbredsoplysninger. Det er således ikke op til den enkelte at vurdere, hvilke oplysninger, der er relevante for selskabet. Det faktum, at klager ikke vidste, at han skulle oplyse om ryggener er derfor uden betydning for vurderingen af, at klager har afgivet urigtige oplysninger ved forsikringens tegning.

I den forbindelse skal opmærksomheden henledes på, at det er klagers eget ansvar, at helbredserklæringen udfyldes korrekt ligesom det er klager, der underskriver denne. Yderligere skal det præciseres, at sparekassen og AP Pension er to forskellige juridiske enheder, hvorfor AP Pension ikke har været bekendt med oplysninger om granatsplinter i kroppen, selvom klager har delt denne oplysning med en ansat i sparekassen. AP Pension har således udelukkende været bekendt med den helbredserklæring som klager har udfyldt.

I forbindelse med tegning af forsikringen i Sparekassen, får kunden udleveret en 'pakke' med begæring og helbredsskema, forsikringsbetingelser samt Kundevejledning, i hvilken det fremgår, hvad kunden skal være opmærksom på ved afgivelse af helbredsoplysninger. Kundevejledningen er vedlagt som **Bilag ….** Denne fremgangsmåde er en del af sparekassens faste forretningsgange. Der er således en formodning for, at klager ved tegning har fået klare oplysninger om, hvorledes han skulle udfylde helbredsoplysningerne samt konsekvenserne af fortielse/urigtige oplysninger.

Der er med invaliderenten er tale om et aftaleforhold, der indgås mellem AP Pension og kunden, og hvor kunden personligt afgiver helbredsoplysninger på tro og love overfor AP Pension. Kunden udfylder selv begæring og helbredsoplysninger, og sender det herefter selv ind til AP Pension. I 'pakken' er der som ovenfor nævnt en kundevejledning i relation til afgivelse af helbredsoplysninger, og det fremgår af både vejledning og helbredsskema, at kunden selv er ansvarlig for at de afgivne oplysninger er korrekte og fyldestgørende.

Det bemærkes, at den udleverede kundevejledning svarer til henstillingen fra Rådet for Dansk Forsikring og Pension.. AP Pension har således med udleveringen af Kundevejledningen **(Bilag …)** levet op til de branchemæssige anbefalinger i relation til rådgivning om afgivelse af helbredsoplysninger. Kundevejledningen er meget detaljeret omkring betydningen af, at der gives rigtige oplysninger, og vigtigheden af, at man som kunde er meget omhyggelig. Der fremgår bl.a. følgende af **Bilag …:** *'Det er vigtigt, at du besvarer alle spørgsmål nøjagtigt, ellers risikerer du eller din familie i værste fald, at forsikringen er ugyldig, og så er der ingen dækning, hvis skaden sker.*
[…]
Når du udfylder helbredserklæringen og evt. andre spørgeskemaer, er det meget vigtigt, at du

- *besvarer alle spørgsmål*
- *giver oplysninger om nuværende sygdomme*
- *giver oplysninger om tidligere sygdomme*
- *giver oplysninger om varigt eller midlertidigt forbrug af medicin*
- *giver oplysninger om alle undersøgelser og behandlinger hos læger, kiropraktorer, fysioterapeuter med flere.*

[…]
Hvis du er i tvivl, om du har det hele med, kan du bede din læge om at få supplerende oplysninger fra din journal [...] Men vær opmærksom på, at det er dig og dig alene, der har ansvaret for, at alle spørgsmål er besvaret korrekt og fyldestgørende. Kommer du senere i tanke om noget, du har glemt at oplyse, skal du straks meddele det til AP Pension.
[…]
Erstatning
Gav du korrekte svar, da du oprettede forsikringen udbetaler vi erstatning, når sagsbehandlingen er afsluttet. Var oplysningerne derimod forkerte, kan din erstatning blive sat ned eller i værste fald helt falde bort. Det sker, hvis vi ikke ville have oprettet din forsikring på normale vilkår, hvis vi havde kendt de rigtige oplysninger. Det gælder også, selvom det ikke er den samme sygdom, som du senere søger erstatning for[...]'

Det fremgår endvidere klart af forsikringsbetingelsernes § 3, som klager tilsvarende fik udleveret i forbindelse med tegning, at forsikringen kan blive mindre eller bortfalde, og at AP Pension kan annullere forsikringen, såfremt der er givet urigtige oplysninger.

Klager har endvidere på helbredsskemaet af 1. december 2006 skrevet under på følgende: *'Jeg erklærer hermed, at mine besvarelser og oplysninger er i overensstemmelse med sandheden, og at jeg intet har fortiet. Jeg er klar over, at forsikringen kan nedsættes eller ophæves, hvis svarene ikke er fuldt sandfærdige, eller fortielser har fundet sted.'*

Det fremgår klart, af de dokumenter, som klager har fået udleveret ved tegning, at helbredsoplysningerne skal gives til AP Pension, og at det er AP Pension der foretager vurderingen af, hvorvidt der kan ske antagelse på baggrund af de oplysninger, som den forsikringssøgende giver på tro og love. Klager kan således ikke have en berettiget forventning om, at oplysninger, som han ikke på skemaet har oplyst om til AP Pension, men som sparekassemedarbejderen er bekendt med af private årsager, skulle være AP Pension bekendt.

Det bemærkes i den forbindelse, at en videregivelse af helbredsoplysninger fra sparekassemedarbejderen til AP Pension uden specifikt og informeret samtykke, som klagers advokat antyder, at der burde være sket, ville være i strid med reglerne i lov om finansiel virksomhed kapitel 19 samt reglerne i persondataloven. AP Pension finder således ikke, at AP Pension burde have været bekendt med de oplysninger, som sparekassemedarbejderen havde på grund af et personligt kendskab til klager, men som klager trods opfordringer i både vejledning **(Bilag …),** helbredsskema **(Bilag …)** og forsikringsbetingelser **(Bilag …),** ikke har oplyst AP Pension om.

AP Pension finder således ikke, at FAL § 9 er relevant i denne sag, da der ikke foreligger særlige omstændigheder, der gør, at AP Pension burde have kendskab til klagers faktiske helbredsforhold. Tværtimod ville sådan videregivelse af oplysninger være i strid med lovgivning, der skal beskytte klager mod uberettiget videregivelse af personfølsomme oplysninger.

AP Pension fastholder på baggrund af ovenstående, at klager i forbindelse med tegningen af gruppeinvaliderente d. 1. december 2006 har afgivet urigtige oplysninger, og at AP Pension ikke ville have antaget forsikringen, dersom forsikringstager havde givet korrekte oplysnin-

ger. På denne baggrund fastholder AP Pension afslag på udbetaling, ligesom selskabet finder sig berettiget til at annullere forsikringen efter reglerne i Forsikringsaftalelovens §§ 4-6."

Dertil har klagerens advokat i brev af 4/9 2012 til nævnet bl.a. bemærket:

"Helbredserklæringen har AP Pensions navn og logo øverst i højre side, og der står nederst på s. 3 i helbredserklæringen, at *'Jeg giver samtykke/fuldmagt til, at AP Pension kan indhente oplysninger om mine helbredsforhold'.* Der er således ikke tvivl om, at … agerer på vegne AP Pension, da hun medbringer de relevante dokumenter som skal underskrives, og da AP Pension er oplyst som aftalepart.

Der er endvidere et par forhold som skal præciseres, da de er urigtigt gengivet formentlig i lægeerklæringerne:

- [Klagerens] lunger er beskadiget som følge af granatsplinter i forbindelse med borgerkrigen i det tidligere Jugoslavien for ca. 20 år siden. Det var ikke efter en enkeltstående skudepisode, men formentlig en eller flere granateksplosioner i umiddelbar nærhed af [klageren].

- [Klageren] har ikke astma, hverken dengang eller i dag Dette forhold er derfor ikke oplyst korrekt.

- [Klageren] har ikke migræne, uanset hvorfor dette fremgår af lægejournalen er forholdet ikke korrekt gengivet."

Heroverfor har selskabet i brev af 12/9 2012 til nævnet bl.a. oplyst:

"Sparekassen fungerer som forsikringsagent, dvs. at sparekassen udøver den aktivitet, der består i efter aftale med AP Pension at *formidle* forsikringsselskabets forsikringsprodukter mod vederlag, jf. lov om forsikringsformidling § 2, nr. 3.

Med 'formidlingsagent' er der tale om en virksomhed i juridisk forstand og ikke om en enkeltperson på linje med en assurandør. En virksomhed formidler et forsikringsselskabs forsikringsprodukter ved at forelægge, foreslå eller udføre det indledende arbejde i forbindelse med indgåelse af forsikringsaftaler eller genforsikrings- aftaler, at indgå sådanne aftaler eller at medvirke ved administrationen og opfyldelse af sådanne aftaler, navnlig i skadestilfælde. Der er tale om forsikringsformidling, når blot en virksomhed foretager en af de nævnte opgaver. Der henvises nærmere til lov om forsikringsformidling samt 'Forsikringsmæglere og andre forsikringsformidlere' af Jane Emke, Pernille Skinnerup og Jens Røpke.

I dette tilfælde er der tale om, at sparekassen har mulighed for at formidle forsikringsordninger i AP Pension ved at forelægge eller foreslå en kunde muligheden for at tegne en forsikring i AP Pension. I den forbindelse udleverer sparekassen begæring, helbredsskema, forsikringsbetingelser og vejledning til udfyldelse af helbreds
oplysninger. Herefter er sparekassen principielt ikke længere involveret i antagelsen, idet den forsikringssøgende selv udfylder helbredsoplysninger og indsender disse sammen med begæringen til AP Pension. Herefter behandles begæringen som en antagelsessag i AP Pension. På baggrund af den forsikringssøgendes oplysninger på helbredsskemaet vurderer AP Pension, om forsikringen kan antages i henhold til selskabets antagelsesregler. Kun hvis der på baggrund af de af forsikringssøgendes egne oplysninger er anledning til at indhente yderligere oplysninger, indhenter AP Pension lægeoplysninger til brug for antagelsen. I dette

tilfælde havde klager ikke angivet oplysninger, der gav anledning til indhentelse af yderligere lægeligt.
…
Det er sagen uvedkommende, om sparekassemedarbejderen har set klager skrive under på helbredserklæringen, og om hun har været bekendt med klagers helbredsforhold. Ansvaret for, at de afgivne oplysninger til korrekte og fyldestgørende påhviler alene den forsikringssøgende selv. Tilsvarende er det ikke en indikation på, at sparekassemedarbejderen er ansat af AP Pension, at AP Pensions navn og logo fremgår af begæring og helbredsattest. Dette er netop udtryk for, at aftalen skal indgås med AP Pension, og at AP Pension er den forsikringssøgendes aftalepart i forsikringsforholdet.
…

Klagers advokat angiver yderligere, at klager ikke lider af hverken astma eller migræne, og at forhold heromkring dermed ikke er korrekt angivet i lægejournalen. Tilsvarende angiver klagers advokat, at klager har fået granatsplinter i kroppen i forbindelse med en eller flere granateksplosioner, og ikke ved en enkeltstående skudepisode. Disse forhold ændrer ikke selskabets vurdering af sagen."

Efterfølgende har selskabet i brev af 13/11 2012 til nævnet bl.a. påpeget:

"AP Pension har vurderet de enkelte fortiede forhold i forhold selskabets antagelsespolitik. For så vidt angår granatsplinter, fremgår der intet herom af gul bog - og ej heller om fremmedlegemer i kroppen generelt. Gul bog ville således ikke medføre afvisning af antagelse alene på grund af oplysning om granatsplinter. På baggrund af de foreliggende oplysninger om granatsplinter i kroppen isoleret set, som klager har levet med siden 1992 - og altså ved tegningen i 2006 i 14 år - uden større problemer, hvor han i øvrigt har passet sit arbejde, ville AP Pension ikke have afvist antagelse. Tilstedeværelsen af granatsplinterne ville ved en antagelse blive vurderet til DO-I0 - og forsikringen ville med AP Pensions viden om granatsplinterne alene være blevet antaget.

Dersom klager havde oplyst om sine øvrige lidelser, som ikke var hverken …/sparekassen eller AP Pension bekendt, ville disse være blevet bedømt som følger:
Astma/vejrtrækningsbesvær: D1-I1
Ryg:D0 - **IA** (det står for Invaliditet Afslag)

AP Pension ville således, dersom oplysningerne om særligt klagers *ryggener,* som beskrevet i **Bilag …,** havde været selskabet bekendt, have afvist at påtage sig forsikringsrisikoen ved invaliditet.

Oplysningerne om astma og vejrtrækningsproblemer og *særligt lænderygsmerter* ville *i sig selv* have ført til, at selskabet ville have afvist at påtage sig forsikringsrisikoen, dersom klager havde givet korrekte oplysninger herom.

Selvom Ankenævnet måtte finde, at der er identifikation mellem … viden og AP Pensions viden ved antagelsen, afskærer dette ikke AP Pension fra at gøre fortielse gældende for så vidt angår fortiede forhold, som hverken …/sparekassen eller AP Pension var bekendt med, eksempelvis ryggenerne.

AP Pension finder, at der isoleret på oplysningerne om klagers lænderygsmerter forud for tegning kan gøres fortielse gældende, og fastholder dermed annulleringen af forsikringen i overensstemmelse med FAL § 4-6. Oplysningerne om klagers granatsplinter i kroppen afskærer ikke, at selskabet kan gøre fortielse gældende vedr. andre fortiede forhold. I den for-

bindelse må det tillægges vægt, at granatsplinterne i sig selv ikke ville have medført afslag på tegning."

Klagerens advokat og selskabet er efterfølgende fremkommet med yderligere kommentarer i breve af 19/11 og 26/11 2012 til nævnet.

Nævnet udtaler:
Indledningsvis bemærkes, at nævnet ikke finder grundlag for at betvivle rigtigheden af oplysningerne fra klagerens egen læge.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabet har bevist, at klageren har afgivet urigtige oplysninger ved at svare nej til spørgsmålene 1,3,5 og 6 i helbredserklæringen. Afgivelsen af de urigtige oplysninger må efter nævnets opfattelse tilregnes klageren som mindst uagtsom.

Selskabet har oplyst, at forholdet med granatsplinterne ikke ville have bevirket afslag på forsikringen. Det er derfor uden betydning for afgørelsen, om disse oplysninger var meddelt bankrådgiveren, men ikke selskabet.

Nævnet finder ikke anledning til at betvivle selskabets oplysning om, at forsikringen ikke ville være antaget, såfremt korrekte oplysninger om klagerens lænderygsmerter havde foreligget på tegningstidspunktet. Nævnet lægger endvidere til grund, at disse oplysninger ikke var meddelt bankrådgiveren ved tegningen. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har opsagt forsikringen med tilbagevirkende kraft til tegningstidspunktet i henhold til forsikringsaftalelovens § 6. Nævnet kan derfor heller ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning.

Herefter, og idet nævnet forudsætter, at selskabet tilbagebetaler klagerens præmiebetalinger med fradrag af administrationsudgifter,

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen
Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson